

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR DEBRECEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hónapra . . . 25 K . . . félévre . . . 150 K
 Negyedévre . . . 75 K . . . Egész évre . . . 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A becsület rovására

Az emberi lélek örök principiuma a do, ut des: adok, hogy te is adjál. A magyar ezt úgy fejezi ki, hogy a Krisztus koporsóját sem őrizték ingyen. Nyilvánvalóan ebből az elvből indult ki az az amerikai zsidó bankár is, aki szépen megfogalmazott levelében egy félmillió dollárt ajánlott fel református csatornán át Debrecen városának azzal a látszólag szerény óhajással, hogy csak azt kéri ellenszolgáltatás gyanánt, miszerint a debreceni egyetem ne gördítsen akadályt a zsidók beiratkozása elé. Más szóval: ne alkalmazza a numerus clausust, a zárolt számot, azt a korlátozást, hogy csak annyi zsidó hallgatója lehessen az egyetemnek, amennyi megfelel a zsidóság országos számarányának. Azaz: vesse el a keresztyén Magyarországnak immár egy egész esztendeje hangoztatott amaz életbevágó követelését, hogy ne engedje tultengeni, fejére nőni a zsidó-intelligenciát. Ne engedje, hogy az ország vezetésére hivatott középosztály, a szellemi arisztokrácia soraiban tulnyomó számban legyenek ezután is a zsidók, akik vagyoni helyzetüknél fogva sokkal könnyebben tudják gyermekeiket iskoláztatni, mint a szűkös viszonyok között élő keresztyén magyar középosztály.

Mosolyogni való az amerikai zsidóságnak ez a kivánsága, mosolyogni való az a naiv gondolat, hogy a keresztyén magyarság lelkéből fakadt eme közkívánságot megvásárolni és megfizetni lehet. Mosolyogni való, — de mégis felháborító.

Felháborító, mert olyan erkölcsi hitványtságot és aljasságot tételez fel Debrecen városáról, amire az semmiképpen sem kapható és ha kapható lenne, egyenlővé tételnék a legpiszkosabb galiciái Ghettók leghitványabb városával. Feltételezi Debrecenről — hiszen vaktában, előzetes információk nélkül nem csinál ázletet a zsidó, — hogy itt már orgiázik a hivatalos szemérmertlenség és becsületenség, hogy itt már pénzen meg lehet venni a becsületet is és ha megfizetik, mindenre kapható ez a koldusorsba súlyesztett hajdan büszke város.

Felháborító nemcsak az amerikai zsidók arcátlansága, hanem felháborító az, hogy így informálták a mindig „jól értesült” körök az amerikai hitsorsosokat és páholytestvéreket. Látszik, hogy a saját lelkivilágok érzelmeit értékelték, amikor a kulisszák mögötti tapogatózásokra ilyenértelmu feleletet adták.

Csak hogy ezuttal rosszul számítottak. Bármilyen fényes, kecsegtető és csábító is az ajánlat, Debrecen város

közönsége egy pillanatig sem gondol a Judás-pénz elfogadására, hanem lelkében mélyen felháborodva elutasítja azt magától és tiltakozik az ellen, hogy olyan világitásban tüntessék fel az ország és a világ közvéleménye előtt, mint akivel ilyesmírről beszélni is lehetne!

A becsületünk rovására eső ajánlatot pedig megköszönjük azoknak, akiknek révén hozzájutottunk: a zsidóság-

gal takarózó püspöknek, a zsidóság előtt zászlót hajtogató polgármesternek és a szabadkőmives páholymester egyetemi rektornak. Ha rajtuk mulnék, bizonyára már a lelkünket is régen eladták volna — Belzebubnak.

Igazán szerencse, hogy a kultusz-miniszternek is van némi beleszólása a dologba és nem egészen a dicső triumvirátusokon áll a vásár...

A kormányprogramm vitája

— A nemzetgyűlés mai ülése —

Budapest, július 31. (Nem. St. tel. jel.) A nemzetgyűlés mai ülését 10 órakor nyitotta meg Rakovszky István elnök. Felolvassák az interpellációs és indítvány könyveket, azután Mikovényi Jenő előadó Wágner Károly két mentelmi ügyét terjeszti a Ház elé s indítványozza, hogy Wágner mentelmi jogát fűgesszék fel.

Utánna Szilágyi Sándor előadó Drózdly György mentelmi ügyét referálja s nem látja fenntörögni a mentelmi jog megsértését.

Majd folytatják a miniszterelnök programja felett megindult vitát. Első szónok Miksevicz János, aki a kiengesztelődés politikájának a híve. Hangsúlyozza a szociális kérdés sürgős megoldását. Majd a lakáskérdésről beszél és szóváteszi a vagonlakók szomorú helyzetét. Sürgős intézkedést követel ez irányban. Aztán felolvass egy levelet, amelyben egyik megszállott terület szociáldemokrata munkásága kijelenti, hogy ragaszkodunk Magyarországhoz, s nem akarunk elszakadni az ezeréves hazától. (Hangos felkiáltások: Nem. igaz!)

Fodor György úgy látja, hogy a nemzetgyűlés munkáját állandóan zavarják egyesek, miért is kéri a Házat, hogy komolyan fogjon munkájához.

Budaváry László a közalkalmazottak létminimumának a sürgős megállapítását és megvalósítását teszi szóvá... Majd kijelenti, hogy a miniszterelnök programjában nem tudja az erélyes keresztyén politika biztosítását és követeli a zsidókérdés radikális megoldását. Felolvassa egy zsidónak a levelét, amelyet Avarffy Elek képviselőhöz intézett, s amelyben a reprodukálhatatlan durva hangon nyilatkozik a keresztyén kurzusról. Elnök megőrjíja Budaváryt, amiért a nemzetgyűlés elé hoz ilyen leveleket.

Budaváry kijelenti, hogy ezt csak a zsidók vakmerőségének bizonyítására mutatta be a nemzetgyűlésnek. Sürgős és erélyes intézkedést kér a zsidók megfékezésére.

Utánna Ujváry Géza beszél.

A vagonlakók szomorú helyzetét teszi szóvá. Ezután Rakovszky István elnök zárt ülést rendel el. Utána Budaváry László emelkedett szólásra. Kéri a nemzetgyűlést, hogy ne vegye rossz néven, hogy azt a levelet felolvasta, de csak a zsidóság magatartására akart rámutatni és nem a saját vallását akarta megsérteni.

Elnök indítványozza, hogy a naplóból a levélre vonatkozó részt töröljék.

Elnök 5 perc szünetet rendel el.

Szünet után Teleki Pál miniszterelnök válaszol a vita folyamán elhangzott beszédekre. Örömmel látja, hogy a nemzetiségek részéről elhangzott itt a hűségnyilatkozat. Igéri, hogy a kormány mindent e követ, hogy a nemzetiségek minden igénye kielégítést találjon. Rámutat arra, hogy akiket ő megbízhatatlannak tart

tott a hűdsereg kötelékébe való felvételre, azok alatt nem a zsidókat értette kifejezetten, hanem azokat az egyéneket, akik a kommün alatt aktív, vagy passzív szerepet vittek. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ezeket felmentjük a szolgálat alól, hanem bizonyos fegyvernélküli szolgálatra fogjuk őket kényszeríteni.

Hangoztatta, hogy rendkívüli időkben élünk s így a kormány csak rendkívüli eszközökkel tud azok ellen fellépni, akik az államrend bomlásztására törekcsenek. Egyik fontos feladata a kormánynak, hogy az ország tekintélye újra helyre állíttassék.

A magyar munkássággal a megértést elérkezettnek látja. Szívén viseli a közalkalmazottak sorsát és a köztisztviselők helyzetén segíteni kíván a kormány.

A vagonlakók elhelyezésére is megtette az intézkedéseket. A miniszteriumból egy magasrangú hivatalnok magánházakban elhelyezett közhivatalokat, magasrangú katonatiszt pedig a kaszárnnyakat járja be és az így talált felesleges helyiségeket a vagonlakók rendelkezésére bocsátjuk.

Kéri a nemzetgyűlést, hogy támogassa őt ebben a nehéz munkájában.

Teleki után Mózer Ernő határozati javaslatát a Ház elfogadja s e szerint a nemzetgyűlés üdvözli Lengyelországot, hogy oly régen ellenáll a bolsevizmusnak.

Kovács Emil azon indítványát, hogy Amerikának és Hollandiának köszönetünket fejezzük ki a szerzeteladományokért, a nemzetgyűlés visszautasítja, mert már eddig is több ízben megköszöntük a szerzeteladományokat.

Bottlik József alelnök napirendi előterjesztést tesz, hogy a Ház legközelebbi ülését hétfőn délelőtt 10 órakor tartsa meg. Ezután átíérnek az interpellációkra.

Meskó Zoltán eláll az interpellációjától, de kéri az ügyvédi képviselőket, hogy a lánosoknak ne védői, hanem vádlói legyenek.

Wágner Károly szintén visszavonja interpellációját.

Vasadi Balogh György a vidéki lakosság gabona ellátása ügyében interpellál. A nemzetgyűlés ezután 2 órakor véget ért.

A Tisza-bünpör tárgyalása

Budapest, jul. 31. (N. St. t. jel.) A kir. ügyészség ma nyújtotta be a vádiratot a Tisza István gróf gyilkosai ügyében. Jóllehet a vádirattal már áprilisban elkészültek, mégis csak most kerülhet főtárgyalásra az ügy, mert a katonai bíróság átkérte a vádlottakat kihallgatás végett. A vádlottak Dobó István, Hüttner Sándor Sztanykoszky Tibor és Vágó Wilhelm István.

Magyar bõripari fejlődés,

kapcsolatban az összes állati nyers-
termékek hazai feldolgoztatásával

A magyar szakipari szervezetek, továbbá a magyar Gazdaszövetség, a legjelentősebb keresztyén bõrgyárosok, szücsök stb. körében hosszabb értekezletek és mélyebb bepillantások után az a vélemény alakult ki, hogy egy oly kooperációt kell létre hozni, amely egyrészt megkönnyíti az e téren eddig uralkodó és becsapásra utazó kereskedelmel, másrészt a kereskedelem előnyeit is maguknak a termelőknek és az azt feldolgozó szakiparosoknak juttatná.

Eddigél az állati nyersanyagok, amelyeket magyar föld adott, háromszori megfajtásnak voltak kitéve: a nyersanyagokkal kereskedő fitymós zsidók, azután a külföld, majd kikészítve azt, ismét a galiciai elemek vámolták meg a készanyagok forgalombahozatalánál.

Hogy ezt a háromszori megvámolást megelőzhesük, szükséges, hogy ezen precesszusokat oly vállalat végezze, amely tiszta magyar elemekből áll, a magyar gazdáközönsgéből, mint a mezőgazdasági városok lakosságából és a magyar szakiparosokból. A vállalat ilyen módon tisztes polgári percent mellett is az egész országban jelentős haszonnak jutna birtokába, amely haszon azonban csak a fajmagyarságot erősítene.

Gondoljuk meg, hogy mit jelentene az országnak pénzügyileg, ha az összes marha, bárány és vadbõröket, csak mint félgyártmányokat is, itthon dolgoznák föl. Azok a milliók, amiket eddig a külföldi ipar vitt el, mind Magyarországon maradnának, ezen iparok fejlődésnek indulnának, ami a munkásság és a nagyközönsgéjüket is emelné.

Ehhez vegyük még hozzá, hogy szarvaknak fésűk, gombok és disztárgyakká leendő kidolgozása, a csontoknak enyv és szappan gyártásra fordítása, a sörte, sörény, lófarknak a kefe ipar által való felhasználása stb., mind roppant gazdasági előnyöket biztosítana az ország keresztyén lakosságának és emellett az iparunkat olcsóbbodására is vezetne. ami viszont a fogyasztást is növelné, s ezzel iparosaink keresete állandóan biztosítva lenne.

Ezen óriási program lebonyolítását vállalta magára a tiszta keresztyén alapon álló „Alföldi Gaca Bõr-Szõrme-Gyapju Feldolgozó és Értékesítő R. T. Részvényeseivé elsősorban a termelőket és szakiparosokat igyekszik megtenni, hogy egyrészt biztosítsa magának az egész ország nyersanyagát, azok kidolgoztatásánál pedig a magyar szakiparos részvényeseit használja fel.

A vállalat egyelőre 10 millió alapítókéval indul meg 500 K-ás részvényekkel. Hogy mennyire szükséges ilyen vállalat, mutatja a mezőgazdasági városok részvényjegyzése, akik között szerepel Kecskemét város 100,000 K-ás tételével.

Értékelésünk szerint városunk vezetőségét is megkeresi a vállalat, hogy a Tiszántul legnagyobb gócpontja is nagyobb összeget fektessen részvényjegyzésbe.

Itt jegyezzük meg, hogy a debreceni szakiparosok e tárgyban holnap, vasárnap az Ipartestület dísztermében értekezletet tartanak d. u. 5 órakor.

Ferdinánd — Erdély királya ?

Kolozsvár, jul. 31. (N. St. tel. jel.) Az *Uj Világ* jelentése szerint Ferdinánd oláh király Erdély királyává koronáztatja magát. A koronázási helyet illetőleg nem határozták meg el, hogy a koronázás Gyulafehérváron, vagy Tordán legyen-e.

Roman—Orosz béke ?

Budapest jul. 31. (N. St. tel. jel.) A szovjetkormány Romániának ismét békeajánlatot tett. Valószínű, hogy Románia a londoni konferencián nem fog tárgyalásokat kezdeni a szovjetkormánnyal, hogy szabadkezet tartson fenn magának.

A gabona új ára

Budapest, jul. 31. (Nemz. St. jel.) Szabó József nemzetgyűlési képviselő indítványt jegyzett be a nemzetgyűlés indítvány-könyvébe arról, hogy a kormány a buza árát 300 koronában, a rozs és árpaét 250 koronában, a havi fejadagot pedig 12 kilogrammban állapítsa meg. Indítványozza továbbá, hogy a hatósági ellátásban részesülők fizetés-maximuma 36000 korona legyen.

A keresztyén munkásság a lisztárak csökkentéséért

Budapest, jul. 31. (N. St. t. j.) A lisztárak ügyében a keresztyénsocialista munkások küldöttségben keresték fel a miniszterelnököt és arra kérték, hogy a kormány a lisztárakat a legalacsonyabban állapítsa meg és a fejadagot havi 16 kilogrammra szabja. Teleki Pál gróf miniszterelnök biztosította a küldöttséget a kormány jóindulatáról, de hangsúlyozta, hogy az erőszakos fellépésnek sohasem volt híve és azt mindenkor elítélte.

Az erdőhivatal dongát termelt

A debreceni erdőhivatal, mióta Bodor Gyula miniszteri tanácsos áll az élén, életrevaló tevékenységet fejt ki. Megérdemli, hogy a város szabadkőmives vezetése alatt álló vállalatának jutalékposványából magasan kiemeltesse.

Az erdőhivatal minden új, derék vállalkozása azt igazolja, hogy az erdőkezelés eddig nagyon elhanyagolt állapotban volt és nem a városnak hajtott hasznot, hanem az élelmes vállalkozóknak. Az erdőhivatal újabbán kitermelte a tölgyönköket, azokból házilag dongákat készített, ezekből pedig hordókat és kádakat, vedreket, csebreket, stb. — Eddig a tölgyönköket valóságos elköttyavetyélték. Hogy micsoda értéket jelent ez az ipari kitermelés, mutatja az, hogy 40—50 darab 500—600 literes hordón kívül több 300, 400, 200 és 100 literes hordó, sok kád stb. áll a város rendelkezésére — szüret előtt! Az erdőhivatal elsősorban is a városi szesz üzletnek ajánlotta fel folyó árban a hordókat, a felesleget pedig árverésre bocsájtja. Így kell kezelni a város vagyonát!

A lipótköruti gyilkosok nyomában

Mattyasovszky főkapitány a lemondásáról

Budapest, jul. 31. (Nemz. Sajt. tel. jel.) A Lipót-köruti véres zavargás ügyében befejezte a rendőrség a nyomozást. Megállapították, hogy a tüntetők egy vendéglőben gyűltek össze s innen egyrészt autón, másrészt pedig gyalog ment a tett színhelyére. Eddig 5 fiatalembert helyeztek őrizetbe.

Mattyasovszky főkapitány a következőket mondotta ez ügyben:

— Nincs okom arra, hogy lemondjak, mert nem érzem, hogy mulasztást követtem volna el. Lelkiismeretemmel teljesen tisztában vagyok és sem most, sem a múltban semmiféle hanyagság nem terhel. Napról-napra kapok fenyegető leveleket, amelyekben meggyilkolással fenyegetnek. Nem félek tőlük...

Budapest, jul. 31. (Nemz. Sajt. tel. jel.) A Lipót köruti vérengzés ügyében a Nemzeti Sajtóiroda munkatársa beszélgetést folytatott a kihallgatást és nyomozást vezető Srubián kapitánnyal, aki a következőket mondotta:

— Örömmel állapítom meg, hogy a gyilkosság nem a magasabb körökből indult ki, hanem magánakció volt és semmi vonatkozásban sincsen az Ébredő Magyarokkal. A nyomozás folyik, nevekről nem nyilatkozhatom.

Mattyasovszky főkapitány ezeket mondotta: — A rendőrség kitűnő munkát végzett. Ma délben kapok meg egy fontos jelentést s akkor befejezzük a nyomozást. A letartóztatások már megtörténtek, de nevekről nem nyilatkozhatom még. A déli jelentés után majd új jelentést adhatunk ki.

A városi tisztviselők igazoltatása

az oláh megszállás alatt tanusított magatartásáért

A belügyminiszter ur által kiadott 6612/1919. eln. sz. valamint a 26312/1920. IV. a. számú rendeletek a törvényhatósági tisztviselők, segéd- és kezelőszemélyzet és egyéb alkalmazottaknak az ellenséges (oláh) megszállás alatt tanusított magatartásának vizsgálatát a törvényhatósági kormánybiztos-főispán hatáskörébe utalja. Felkérem tehát a város közönsgéjét minden olyan adat közlésére a városi tisztviselőkkel, segéd-, kezelő- és egyéb alkalmazottakkal szemben, amely nevezetteknek az ellenséges megszállás ideje alatt tanusított magatartására, amennyiben az a megszálló idegen hatalom fokozottabb szolgálatában (propagandának szóban vagy írásban való terjesztésében) a tisztársak terrorizálásában, politikai megbízhatóság szempontjából való minősítésében, azok közvetett vagy közvetlen üdözésében, nemzetellenes, hazafiatlan nyilatkozatban, vagy viselkedésben, előnyösebb alkalmazás kijárásában, vagy erre való törekvésben, általában oly természetű viselkedésben nyilvánult meg, amely az államesszme a magyar állam iránti köteles hűség, az állami felségi jogok és a közzolgálat szempontjából kifogás alá esik és a tisztársak, valamint az illető alkalmazott iránt a bizalom megingathatására vezethető. Az adatok közlésének határideje folyó évi augusztus hó 10-ike; azon- tul érkezett adatközlések nem fognak figyelembe vétetni. Feltüntetendő az adat közlő neve, lakása, állása vagy foglalkozása, egyéb pontos címe, Az adat közlő iv 2 tanuval előttemzendő. Névielen leveleket nem veszek figyelembe. — Debrecen, 1920 július 31. Hubert Ottó, kormánybiztos főispán.

Lakásügyi értekezlet

Hubert Ottó kormánybiztos-főispán pén-eken értekezletet hívott egybe a városházán, melyen a legelőbb lakáskérdéssel foglalkoztak. A polgári és katonai lakásrekvirálási ügyekben sikerült megegyezésre jutni a honvédelmi miniszter legújabb rendelete alapján. A vegyes bizottság Keill Elemér ezredes elnöklete alatt nyomban megalakult, tagjai lettek dr. Böszörményi Béla járásbíró és a városi és a katonai lakás-hivatal 1—1 tagja. A felállítandó posta és távirda igazgatóság 35 tisztviselője és 11 nőstiszt részére szükséges lakások előteremtése okoz nagy gondot, mert a kérdést csak új építkezésekkel lehet megoldani. (Lám-lám, annakidején elszalasztotta a városi tanács a Szilágyi-féle ajánlatot!) A városi tanács ingyen telket ajánlott fel az új építkezések céljaira. A menekültügyi kirendelés két barakkot alakított és így 44 családot helyez el, azonkívül megvizsgálja a Salétrom-laktanyát is, hogy átalakítható e lakásokká. A magunk részéről felvetjük azt az eszmét, hogy az orvosegyetem elkészített épületrészei is alkalmasok volnának a postaigazgatóság tagjainak elhelyezésére, ha talán némi alakítást igényelnének is. Ugy sincs semmi kilátás arra, hogy ez iskolai évből a sok millióba kerülő felszerelés megszerezhető legyen. Egyelőre teljesen haszontalanul és üresen állanak ott a pavillonok. Végül ismételjük, hogy ne riadjunk vissza a lakásigények revíziójától, amivel sok illetéktelen és káros elem által lefoglalva tartott lakás fog felszabadulni.

Menekültek figyelmébe

Felhívom Debrecen város területén tartózkodó összes menekülteket, hogy a törzskönyvi iver és igazoló könyvek kiállítására végett a menekültügyi kirendeltségen okvetlenül jelenjenek meg személyesen a következő sorrendben: A-tól D betűig augusztus 2-án, E—H ig 3-án, I—L-ig 4-én, M—P-ig 5-én, Q—Tig 6-án, U—Z-ig 7-én délután 3—6-ig. Beosztott tisztviselőknek, kivéve a tanügyi alkalmazottakat, nem szükséges jelenkezniök. Aki a jelenkezést elmulasztja, az a Debrecenben nyilvántartott menekültek névsorából törletetni fog. Dr. Darkó Jenő, a menekültügyi kirendeltség vezetője.

KÖZGAZDASÁG

A HAJDUFÖLD VASÁRNAPI
MELLÉKLETE
ROVATVEZETŐ
BIRÓ PÁL

A földreform kérdéséhez.

I.

Évek óta gyakran lévén alkalmam az ország különböző részeiben kisebb-nagyobb gazdaságokban helyszíni szemlén megjelenhetni, azokról a látottak alapján elvonásokat és következtetéseket szerezvén, meggyőződhettem, hogy nem egy-két helyen még mindig úgy gazdálkodnak, miszerint nemhogy az annyira és annyiszor hangoztatott többtermelés segítették elő, de ellenkezőleg a föld termőerejét és képességét úgy használják ki, hogy azután még a legokosabb kezelés mellett is évekre van szükség, míg a talaj csak annyira is magához jöhet, hogy a művelésére fordított költséget és fáradságot úgy ahogy megtéríteni tudja.

Mezőgazdaságunkban általában már régebről ismert tény az, hogy ha a termeléssel csak kissé is jó eredményt akarunk elérni, a talajnak vissza kell adni azokat az anyagokat, melyeket belőle a termés útján elvontunk, majd hogy a leggondosabb művelés, a leghűsebb trágyázás dacára is jelentékeny apadás következik be a termésben, ha egy és ugyanazon növényt több éven át termelünk egyugyanazon talajon. Ezért aztán haszonbérbeadásoknál általában ki szokás kötni, hogy egy bizonyos területen egy bizonyos mennyiségű jószág legyen tartva, az illető terület vagy gazdaság nagyságához megfelelő arányban; kikötik, hogy szénát, szalmát a gazdaságból tovaszállítani nem szabad, legalább viszonylagos nagyobb mennyiségben, hogy évenként egy bizonyos más-más terület ugarolással, vagy különösen homokon inkább parlagolással pihentetve legyen.

Leginkább a bérlők egyrésze, kik a gazdálkodáshoz nem igen értenek, vagy inkább kik tülön-tul önös célból, a maguk haszna sivar előretolásával a haszonbéri szerződéseikben csaknem mindenütt kikötni szokott ezen feltételeket nem igen respektálván, egyes gazdaságokban olyan eljárást üznek, mik nagyon gyengítik a föld termőerejét, általános hozamképességét nem egy helyen évekre tönkreteszik, ezáltal míg egyfelől és közvetlenül bérbeadjuk anyagi érdekét károsítják, másfelől a közérdeket is károsan érintik, amennyiben a közellátás biztonságára veszélyeztetőleg hatnak.

Társadalmi életünkben legegységesebb kérdés a létfenntartáshoz szükséges kellékek, különösen a tápanyagoknak a beszerezhetése; minél könnyebb ezekhez jutni, minél nagyobb mérvű, minél tökéletesebb ezeknek az előállítása, a sokban sivar produktív termelési lekötöttségekből kulturális fejlődések elősegítésére annál több erő, annál több képességek szabadulnak fel.

A háborus évek, az ezt követte nehéz időszak a táplálkozáshoz általában szükséges kellékek előállítását kisebb-nagyobb mértékben legtöbb helyen meg-

nehezítették, megromlott s meggyengült az emberek produktív akarata és képessége, miért a termelés mezőgazdaság, bányászat, ipar és gyár terén egyaránt megcsökkent; aláhanyatlott közlekedési eszközeink és berendezésünknek előbbi fejlettsége, miért az élelmiszerek, ipar- és árucikkek, a gyári üzemek fenntartásához annyira szükséges szénnek s egyébeknek a kicserélése s s szállítása nagy mértékben meggyengült; lényegesen beszűnt vagy legalább sokban megcsappant a hajók előbbi élénk közlekedése, ezzel a tengerentuli szállítások nagymérve, pedig, mint a statisztikai adatokból következtethetni, már közvetlen a háboru előtti időben is az akkori elég kedvezőnek mondható üzemfelszerelések, berendezések és munkakedv mellett is mintegy tíz millióra tehető azoknak a száma, kiknek részére az európai területeken előállított terményekből nem jutott ugyszólván semmi, kik tehát arra voltak utalva, hogy rendes, megfelelő, takarékos élelmezés mellett is számukra a tengerentuli részekről szállítottak elégséges mennyiségű élelmicikk. Nehogy tehát a közlelmezés terén lényegesebb bajok vagy veszedelmes hiányok hirtelenében felmerüljenek és amennyire lehet, emiatt társadalmi felfordulások elő ne álljanak, az európai államokban csaknem kivétel nélkül a háboru alatt felállított közlelmezési miniszteriumokat továbbra is fenntartották, sőt, mint látszik, jőideig fenn is fogják tartani, hogy intézkedéseik folytán az élet szükségleteire közvetlenül megkivántató élelm-, áru- és egyéb cikkek az emberek között úgy ahogy legalább bizonyos arányos eloszlódásra találhassanak.

Ha azonban termelésünk, ahelyett hogy növekednék, mint ahogy lehetne és kellene is, hova tovább apadóban lesz, a felfordulások bekövetkezését alig lesz lehető megakadályozni. Miért az illető kormányoknak tőlük telhetőleg oda kellene hatniok, hogy ha az oly régóta hangoztatott több termelés nem megy is keresztül, legalább előbbi mérvében a termelés fenntartható legyen, különösen élelmicikkekben, a mezőgazdaság terén.

Hogy haszonbér felemelés és egyéb felmerült vitás- és peres-ügyek rendezése tekintetéből alkalmam volt nemcsak Hajdu, de a szomszéd megyék kisebb, nagyobb gazdaságaiban is járni, a gazdálkodás terén sok olyan sajnálatos dolgot láttam, minek hatása különösebben közellátásunkra nehezül hátrányosan.

A háborus évek alatt rendkívül sok vagyoni eltorlódások lettek, a szállítási és közvetítői téren foglalkozók közül sokan hirtelen és általuk előbb nem is álmódott módon megvagyonosodtak, birtokra tettek szert, bérlők, sőt földesurak lettek, mint ilyenek legtöbbben maguk intézik birtokuk kezelését. Különösen az ilyen kávéházakból átvedlett bérlők gazdaságát a gazdálkodás terén csak kissé járatosabb egyén is ha átnézi, azon a

rendszerelenségeknek, a hozzá nem értésnek olyan sorozata ötlük szemébe, miről könnyen és mihamar meggyőződhetik, hogy az illető birtoktalaj minőségét, tartozékainak értékét, általános hozamképességét az ilyen gazdálkodás olyan módon csökkenti és szállítja alá, hogy azt a leghivatottabb, a legszorgalmasabb és odaadóbb gazda sem képes egyhamar utána pótolni, mint ilyen az a közrovására, a közellátás csorbitására, annak tetemes kárára van.

A kormány elejét veszi annak, hogy az iparterén holmi kontárkodások érvényesülésével az iparfejlődés s a közérdek csorbulást szenvedjen. Sajnálatos, hogy bár a mezőgazdasági foglalkozás, annak tágtere folytán sokkal lényegesebb befolyással kell hogy legyen érdekeink előbbre vitelére a mi agrarikus mezőgazdasági termelő országunkban mint akár az ipar, akár egyéb foglalkozási ág, mégis ezen a kontárkodásoknak teljesen szabad tere van. Mig ugyanis az iparbéli foglalkozás bizonyos képességekhez van kötve, addig emitt a közre nézve elég károsan minden előfeltétel nélkül foglalkozhatik bárki is. Még ha a kontárkodás csak kis törpebirtokon történik, hol az illető az ő nyers erejének így vagy úgy történő értékesítésével közvetlen inkább csak saját érdekét szolgálja, ott ám foglalkozzék bárki is, de csak kissé nagyobb gazdaságnál is hol a termelés lényeges része a közfogyasztás fedezésére irányul onnan a kontárkodó elemeknek kiszorítása feltétlenül szükséges lenne.

Igaz, hogy már a háboru előtti törvényes intézkedések és rendeletek értelmében nagyobb gazdaságok kezelése és irányítása csak szakképzett egyéneknek volna megengedhető, oda csak olyanok nevezhetők vezetés és irányításra, kik gazdasági tanintézetet vagy akadémiát végeztek, arról szóló oklevelük van, csak-hogy a rendelet emez intézkedésének koránt sincs mindenütt elégtéve, annak keresztül vitele a hatóságok útján, mint kellene, nincs teljes mértékben érvényre emelve.

Igaz az is, hogy a gazdasági kamarák felállítása, mint már régebben, úgy most is felszinen van és tán ezuttal megvalósulásra is jut. Így talán elérjük, hogy mezőgazdaságunknál a megfelelő fejlődésre és haladásra, ezzel a több termelés érvényre jutására eddiginél biztosabb kilátásaink lesznek, csak-hogy lehet ebből „Pium desiderium“ is.

A földreform kérdésével kapcsolatosan mindenesetre e kérdésnek is megoldásra kellene jutnia, olyan törvényes intézkedéseket kellene életbe léptetni, melyek ha nem volnának is képesek mezőgazdaságunkat a hozzá egyáltalán nem értőktől, a földet a maguk sivar önös céljaira kizsarolóktól teljesen megvonni, de módot és alkalmat nyujtana az államhatalomnak arra, hogy a föld hozamképességét kockáztató, a talajerő fokozatos gyengítésével, sokban a fogyasztó közönség, ezzel a társadalom és a közérdekeinknek az előnyeiket veszélyeztető ezen oda nem való elemektől a szolgálat képességében amugy is megbénult mezőgazdaság mielőbb megtisztíttatnék.

Biró Pál.

APOLLO	URANIA
Vasárnap augusztus 1-én Francia Pathé film. Szerelem gyermeke Dráma 4 felvonásban. Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.	Vasárnap augusztus 1-én Cirkuszapachok II. Amerikai cirkusz tő. ténét 8 felvonásban. Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.

ARANY BIKA MOZI

Vasárnap
Asta Nielsen főszereplésével
A törvény nevében
Büntügyi dráma 5 felvonásban.
Előadások 3, 5, 7 és 9-kor.

„Meteor” mozgó Bocskay tér 10.

Ma augusztus hó 1-én vasárnap
Éjféli árny

Nagy büntügyi dráma 4 felvonás. És a fényes kíséző műsor.

Jön! A vörös boszorkány. Jön!

Előadások kezdete délután 3, 5, 7 és 9 órákor.
Jegyelővétel d. e. 10 órákor. Helyárak Páholy 8 K.
I. r. 5, II. r. 4, III. r. 3 korona.

Üzletátvételi értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy Piac-u. 53. sz. alatt levő „Hungária” kávéházamat a mai nappal ismét saját kezelésembe vettem. Midőn erről a n. é. közönséget értesítem, egyben szíves tudomására hozom, hogy kávéházamat a tőlem régebben megszokott alapon óhajtom ismét vezetni. Kérem a n. é. közönség szíves pártfogását.

Debrecen, 1920. aug. 1.

Teljes tisztelettel
id. Weichinger Károly.

Pálinkafőző üstök és mosó üstök

vörösrézből megrendelhetők

Máthé András

rézműves mesternél, Ujpest
Zrinyi-utca 10.

HORKAY

arczkép ieleplezés!

Az Iparos dalegylet az Ipartestület disztermében (Simonffy-utca) aug. 1-én diszközgyűlés keretében, szeretett felejtethetetlen volt elnökének néhai Horkay Józsefnek arcképét fogin ünnepélyesen ieleplezni!

Az ünnepély kezdődik aug. 1-én, d. u. 4 órákor az Ipartestület disztermében. 1. Elnöki megnyitó, 2. Ünnepi beszéd, tartja Könyves István Kálmán re. felkész. ur. 3. Néhai elnök méltatása, tartja Pálly Lajos karnagy ur.

Kivonulás a temetőbe, a sírnál emlékbeszédet mond: Hatvány József re. ig. tanító. A sír megkoszoruzása.

Nyomdásztanulóul

felvétetik fizetéssel lapunk nyomdájában 3-4 középiskolát végzett értelmes fu. — Jelentkezhetni bármikor.

Pignitzky István

chronometer és műórás

a szegedi hírneves Braus wetter órásnak tanítványa és 12 évig elsőrendű szakmunkása volt. Csakis szolid, ártalom órák raktára Csapó- és Vár-utca sarok. Zenedével szemben.

14622—920.

Hirdetmény

Debreczen sz. kir. város házipénztárának a tulajdonát képező és kezelése alatt levő alapoknak és végül az önálló kezelésben levő vállalatoknak 1918. évi zárószámadása egybeállítatván, az 1886. XXI. t. c. 17. §-a rendelkezéséhez képest a számvevői hivatalnál a folyó évi augusztus hó 1. napjától kezdődőleg 15 napi közszemlére kitétetett.

Erről a város adózó lakossága azzal értesítettik, hogy a zárószámadás az említett helyen a hivatalos órák alatt megtekinthető s arra a hivatkozott törvényszakasz szerint észrevételek tehetők és azok a f. évi szeptember hóban tartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlést megelőzőleg 5 nappal a városi Tanácsához beadhatók.

Debrecen, 1920. július 29.

Városi tanács.

**Kovács és Kazánszenet, Akác
műfat, Romancementet, Tüzi-
fat vagonételben és méter-
mázsánsként azonnali szállí-
tásra ajánlok**

Polyánszky Oreszt tüzifa és szén
kereskedő
Szoboszlai-ut 1. sz. Miklós-utca végén.
Vidéki rendelést is eszközölk.

Felhívás!

Felhívom a képesített közműves mestereket, hogy vasárnap délelőtt 10 órákor az Ipartestület helyiségében tartandó szakosztályi ülésen megjelenni szíveskedjenek. Tárgy: Köz-munka.

Kovács, szakosztályi elnök.

Mindennemű kalaptisztítást és alakítást elfogad

M. Nagy Mihály

kalapos mester Péterfia-u. 8. (Saját ház.)
A ref. főgimnáziummal szemben. Ugyanott állandó nagy választék kész kalapokban. —

Férfi szabó mesterek figyelmébe!

Felhívom a férfi szabó mestereket, hogy hétfőn délután 5 órákor az Ipartestület helyiségében tartandó szakosztályi ülésen megjelenni szíveskedjenek. Tárgy: Beszámoló Pálly János miniszteri biztoshoz intézett levélről a köztisztviselői ruhák készítése. Beszámoló a legutóbbi előjárásokról.

Koros Sándor.

Karbolineum

kapható STERN
festék-kereske-
dőnél Piac-u. 10.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Makulatura
különbézt kapható lapunk kiadóhivatalában.

Sarokház
nagyállomáson kívül nagy kerttel eladó. Sümeiginél Csapó-u. 11.

Részes
kaszáló keres Debreczen közelében a debreczeni vadászászióalj. Értekezni lehet d. e. 10—12-ig az élelmező tiszténél. Péterfia laktanya.

**Bélyegzőgyár és véső-
intézet**
PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.
Telefon: 1365.

Eladó

a Rákóczy-utca 25. sz. ház. Értekezhetni Bikában augusztus 3 és 4-én — Brandstätter tulajdonossal

Boroshordók

eladók. Megtekinthetők d. u. 2—3 óra Vár-u. 8.

Felstartásra

birkát, hizó sertést, anyakocát vállalunk nagyobb mennyiségben is. Ajánlatok ref. felkészhez B. h. h. t. r. d. a.

Jókarban

levő használt utcai kapu, ajtók és folyosó ablakok eladók. Megtekinthetők Bethlen-u. 49. sz. alatt.

Megnyílik folyó hó 5-én.

RANKAI GYULA bankbizományi irodája Debreczen Dégenfeld-
tér 6. (Kenyérpiazz.)

IDEGEN PÉNZEK. Dollár, márká, socol, lira, lei, osztrák korona. Arany, ezüst, papír értékek. KÖLCSÖNÖK: házra, földre, értékpapírra. ÉRTÉKPÁROK vétele, eladása. MEGBIZÁSOK. Díjmentes tanács minden bankügyben.

MEGHIVÓ

A Debreczeni Gazdasági Egyesület választmányának tagjait az 1920. augusztus hó 8-án, vasárnap délután 4 órákor, a városháza nagytermében tartandó választmányi ülésen megjelenésre tisztelettel felkérem.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az egyesület 1920. évi első felében működéséről előterjesztés.
2. Pásztor Ferencz II.-od titkár egynegyed évi szabadságidő kérése iránt beadott kérvénye tárgyalása.
3. Titkár kérelme rendkívüli javadalmas pótléka tárgyában.
4. A f. évben belépett tagok felvétele fellet határozat.
5. Az ujabban engedélyezett cséplési dohány átvétele végett határozathozatal.

Debreczen, 1920. július 31-én.

Jóna István,
elnök.

Blattner József üveg, tükör és porcellán kereskedése, üvegezési és képkerekezési vállalata. Raktáron jelenleg kész ablakok, vizes és boros poharak, lámpacsövek, gummiáruk stb. Vizonteladókknak engedmény.

Koros Sándor

férfi-szabó üzletében Piac-u. 69.
Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

FORGÁCS I.

MŰORÁS, Bados-utca.

KISS FERENCZ

női szabó Piac-u. 56.
Izlése munkát jutányos áron készít. Szakszerű szabászat. Tanítást is elfogad volt Molnár-égné szabásza.

Katonai egyenruhák Polgári öltönyök

mérték után vagy készen fordítások átalakítások legolcsóbban és csinosan készülnek

PISKOLTY PÉTER

polgári és katonai szabó üzletében,
KOSSUTH-UTCA 58. SZÁM.

GEBAUER KAROLY ÉS TARSA

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA, KOSSUTH-UTCA 2. SZÁM.

Alapított: 1868. évben.

Temetéseket a legolcsóbban eszközöl a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. TELEP: Homokkeri, Híd-utca 8. szám.

Ha szép akar lenni? Korzó arczkremit és szappant használjon!

PARFÜMÖK prima minőségűek, Pipere szappanok. Mindenféle pipereolajok, kötszerek, irrigátor felszerelések, gummi áruk, GAZDASÁGI CZIKKEK, kreolin stb. legolcsóbban szerezhetők meg a

Korzó Drogueriában Piac-utca 42.

HIREK

Gazemberizmus,

ezzel a pogány szóval jellemezte egyik keresztyén volt népbiztos: Csizmadia Sándor, jelenleg nemzetgyűlési képviselő azt, amit mi kommunizmus, vagy proletárdiktatura név alatt ismertünk meg tavaly tavasszal. Ma már sok elnevezése lett általánossá. Sakterdiktatura, macszdiktatura, pájeszdiktatura mind nagyon találó név, mert a faji jellegét mutatja meg... Szegény, félrevezetett magyar munkások! Azt hitték, ők parancsolnak, az ő kezükben a hatalom. Csak most, utólag kezdik meglátni, hogy bizony csak eszközök, sakkfigurák voltak ők a zsidóság kezében, akiket a zsidók ide oda tologattak, mindig aszerint, amint azt a zsidó világuralomra való törekvés kívánta. Zsidóérdek volt a háboru kitörése, amire a harci kedvet a zsidó tőke kezében levő nehézipar szította, s ami legjobb alkalom volt a zsidó tőke megszállására. — És zsidóérdek volt a forradalom, hogy a papirosbakkancs, romlott étel, hadiszövet szállítása és a háborus nyomor következtében elkéseredett tömegek indulatát a felmentett és pukkadásig jóllakott zsidókról más irányba terelje. És zsidóérdek volt a diktatura, mert így tudták intézményesen kirabolni az országot s egy csapásra a maguk kezébe kaparítani azt, ami még a magyarság kezén megmaradt...

Igazsága van Csizmadia elvtársnak: nem más ez, mint gazemberizmus.

— Az államkölcson szelvények kifizetése szünetel. A debreceni m. kir. pénzügyigazgatóság felkéri a t. közönséget, hogy az állampénztárak jelenlegi rendkívüli nehéz hivatali és személyzeti viszonyaira tekintettel az államadóssági kötvényszelvények beváltását minden hétnap 26-tól a következő hónap 5-ig szüneteltetni sziveskedjék.

— Az Arany János Társaság rendes havi ülését f. hó 2-án, hétfőn délután 6 órakor tartja Dr. Dávid István bíró ur lakásán. (Bethlen- és Thaly Kálmán-u. sarok.) Kérjük a bizottsági elnököket, hogy munkaprogramjait, — a tagtársakat pedig, — hogy a tagajánlóiveiket hozzák magukkal.

— Hat év után megtartott dalestély. A debreceni Petőfi-Dalkör ma vasárnap este 8 órakor tartja meg az Arany-Bika dísztermében azt a hazafias dalestélyt, melyet 1914 aug. 2-ára a debreceni csata évfordulójára tűzött ki, azonban a világháboru kitörése miatt nem tarthatott meg. Az estély kezdete pontban nyolc órakor. Az emlékbeszédet Dr. Bódy Béla ügyvéd, tartja, a dalegyet pedig ugyanazon ének-számokai adja elő, melyeket régi hívtól karmestere, Pálffy Lajos tanított be hat évvel ezelőt is. A dalestélyt tombolajáték követi 100 nyereménnyel, azután reggelig tartó tánc lesz Ráczi Laci teljes zenekarával. Belépőjegy személyenként 26 korona vigalmi adóval együtt. Az estélyen, melyre a dalkör az egész város hazafias közönségét szívesen látja és éppen ezért nem is bocsájtja ki külön meghívót, megjelennek a város előkelőségei is. A hölgyeket kéri a rendezőség, hogy minél egyszerűbb öltözésben jelenjenek meg.

— Tilos a dohánymag termelés. A debreceni dohánybeviteli felügyelőség közli a kerületébe tartozó dohánytermelőkkel, hogy a jövő évre szükséges dohánymagokkal a hivatal fogja ellátni őket, tehát dohánymagot termelni nem szabad, csupán kapadóhánymagot. A rendelkezés ellen vétők 100 koronáig terjedhető pénzbírsággal sújthatók.

— A legújabb vasúti menetrend. Augusztus hó 1-től kezdve Debrecen állomásra, illetve állomásról a vonatok az alábbi táblázat szerint fognak érkezni, illetve indulni:

I. Erkezés: 1. Erkezik délelőtt 8 óra 34 perckor Budapestről vasárnap kivételével naponta. 2. Erkezik délután 3 óra 30 perckor vasárnap kivételével naponta, Budapestről. 3. Erkezik délután 9 órakor Budapestről vasárnap kivételével naponta. 4. Erkezik délután 5 óra 5 perckor kedden és pénteken Nyírbátorból. 5. Erkezik d. e. 7 ó. 18 p. Nyiregyházáról vasárnap kivételével naponta. 6. Erkezik d. e. 10 ó. Kisvárdáról vasárnap kivételével naponta. 7. Erkezik d. e. 7 ó. 42 p. Tiszafüredről kedden szerdán, pénteken és szombaton. 8. Erkezik d. e. 7 ó. 23 perckor Tiszalókról kedden, szerdán, pénteken és szombaton. 9. Erkezik d. u. 9 ó. Nagykerekiből szerdán és szombaton. 10. Erkezik d. u. 6 ó. 35 p. Nagyléta, Vértesről hétfőn és csütörtökön.

II. Indulás. 11. Indul d. e. 6 ó. 20 p. vasárnap kivételével naponta Budapesre. 12. Indul d. e. 11 ó. Budapestre vasárnap kivételével naponta. 13. Indul d. u. 5 ó. 47 perckor Budapestre vasárnap kivételével naponta. 14. Indul délelőtt 11 ó. 3 p. Nyírábrányra kedden és pénteken. 15. Indul d. u. 2 ó. 20 p. vasárnap kivételével naponta Nyiregyházára. 16. Indul d. u. 3 ó. 50 p. vasárnap kivételével naponta Kisvárdára. 17. Indul d. u. 4 ó. 10 perckor Tiszafüredre hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken. 18. Indul d. u. 4 órakor Tiszalókra hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken. 19. Indul d. e. 7 ó. 47 perckor Nagykerekibe szerdán és szombaton. 20. Indul d. e. 8 ó. 50 p. Nagyléta, Vértesre hétfőn és csütörtökön.

Az a vonat, mely Budapestről eddig d. e. 9 ó. 10 p. indul, augusztus hó 1-től d. e. 7 ó. 40 perckor fog Budapest nyugoti pályaudvarról indulni.

— Az állatvásárokat megtartják. Mivel hogy Debrecen trh. város III. és V. állategészségügyi körzeteiben a ragadós száj és köröm-fájás betegség megszűnt a hasítottkórmű állatok forgalma megnyílt és f. é. augusztus hó 3-ától kezdve a szarvasmarha vásárok is megtartatnak.

— Képtárlatom nyitva hétköznapokon az üzleti órák alatt. Belépti díj nincs. A vásárolt képek azonnal is elvihetők. Régi mesterektől, valamint elsőrendű művészekről való festményeket és más műtárgyakat állandóan veszek, Antalfy József könyv-, mű és papirkereskedő. Szent Anna és Varga-u. sarok.

— HADISEGÉLYESEK FIGYELMÉBE! A városi Népjelölti Hivatal tudomására hozza a hadisegélyeseknek, hogy a kifizetéseket f. hó 2-án megkezdi. Kifizetések d. e. 9-1 óráig a következő sorrendben fognak eszközöltetni: augusztus hó 2-án, hétfőn I. II. — III. kerület, 3-án, kedden IV—V—VI. kerület, 4-én szerdán az elmaradtok. Az VII. vagyis a mezőégi kerületbe tartozó egyének a fizetési napok bármelyikén kifognak fizeteni. Figyelmeztetünk mindenkit, hogy az egyes kerületek részére megállapított fizetési napon annnyival is inkább pontosan jelenjenek meg, mert ellenkező esetben csak a következő havi fizetések alkalmával juthatnak segélyeikhez.

— Adomány a vámosperesi tüzkárosultaknak. Újabbán a következő összegek érkeztek az alispáni hivatalhoz: Tét 100, Szerep 300, a rimóci körjegyzőség kisközségei 300, Gyöngyössolymos 100, Pomogy 100 korona. Hát Debrecen és a Hajduság noi marad?

— Megbokrosodott paripa. Tegnap délután félkétóra tájban izgalmas jelenet játszódott le a Széchenyi utcában. Egy igás-szekeret eiragadtak a megvadult lovak s gyors iramban vágattak végig vele a Kossuth-utcából a Széchenyi utcába, majd a kir. Tábla előtt neki mentek egy fának. A kocsin ülő három katona kiesett és kisebb zúzódásokat szenvedett. A szekér összetört, a lovak is kisebb sérülést szenvedtek.

— Szülők figyelmébe! A miniszteri rendelet értelmében gimnázium és reáliskola I. osztályába szükséges felvételre előkészítünk augusztus 2-től naponta 8—10-ig. Mérsékelt díjazás. Jelentkezés Teleki-utca 96.

— Krisc Károly cserépkályha raktár, Debrecen Piac-utca 89. Elvállal cserépkályhák átrakását és tisztítását.

— Vasárnap rendkívül mulattató, válogatott pompás műsort ad a Kristály kabaré az egész művészgárda fellépésével.

KIS HIREK

A zsidó csak zsidó marad mindig és minden körülmények között. Így mondja a bécsi Kohn dr is 1901 július 30-ai pozsonyi beszédében. Majd így folytatja: A zsidó soha más népek az erkölcsait és szokásait ellulajdonítani nem fogja, áthasonulása csak külső tetetés.

A Tisza gyilkossági bűnpör főtárgyalását mégis megkezdi augusztus 2-án, a budapesti büntetőbírószág előtt.

Megint szemérmetlenül hazudozik a félhivatalos bécsi Arbeiterzeitung. — Most már pláne egy koholt jegyzőkönyvet is közléstesz egy újabb ilyen természetű gyűlésről. A magyar kormány hivatalosan cáfolja meg a hírt és otromba rágalomnak nevezi, melyekre többé nem is fog reagálni.

Hazaérkezett a svájci nyáralásból 561 magyar gyerek, 10 heti kinnidőzés után, boldogan és piros arccal. A jövő hónapban újabb gyerekszállítmányt visznek ki.

Nyugtalanítja az oláhokat az orosz helyzet. A román király megbeszélésre Belgrádba utazik.

Kun (Kohn) Béla kiadatása ügyében a magyar kormány futárja Berlinbe érkezett a szükséges okmányokkal.

Az orosz ellenforradalom Lengyelországban szervezkedik. Az ott lakó oroszokból csapásokat gyűjtenek a szovjet orosz hadsereg ellen, s ideiglenes orosz kormányt akarnak létesíteni.

A „dicsőséges“ román hadsereg tisztjei, úgy látszik, mind egyformák. Marinescu kapitány eljegyezte egy marosvásárhelyi kereskedő lányát: Rosenthal Zsófiát. Később ráunt s egy alkalommal kardjával összeszurkálta s a második emeleti ablakból ledobta az utcára. A szerencsétlen lány rögtön meghalt. A vitéz római harcost letartóztatták.

— Katonaviselt és rokkant egyének utójelentkezése. Az 1900—1865 születésű emberekbe tartozó azon katonaviselt és rokkant egyének, kik az eddigi felhívásokra nyilvántartásbavétel, illetőleg igazolványaik átvétele végett a nyilvántartó hivatalbau Egyház-tér 7 szám alatt még nem jelentkeztek, ismételtlen felhivatnak, hogy e célból a születési évük szerint alább feltüntetett napokon annál is inkább pontosan jelentkezzenek, mert ellenesetben a jelentkezési kötelezettségükre a kényszer eszközök alkalmaztatása mellett kényszerítettetni fognak és a jelentkezési kihágásért szigoruan meg lesznek büntelve és ezenkívül az ellenőrzések alkalmával az igazolványokkal el nem látottak kellemeilenségnek teszik ki magukat. — Jelentkezők a birtokukban levő eddigi igazolványaikat és pedig leszerelési igazolványt, szabadságolási igazolványt, fizetési meghagyást, csekkszelvényt stb. kötelesek magukkal hozni. Jelentkezés sorrendje a következő: 1865—1870 születésűeknek aug. 3-án, 1871—1875 szül. aug. 4-én, 1876—1879 szül. aug. 5-én, 1880—1883 szül. aug. 6-án, 1884—1887 szül. aug. 7-én, 1888—1891 szül. aug. 9-én, 1892—1895 szül. aug. 10-én, 1896—1900 szül. aug. 11-én. — Debrecen sz. kir. város nyilvántartó hivatala.

— Varga János és Társa bronzműves, villany- és gázszerelő, vízvezetési, csatornázási iparosok. Battyány-u. 26. sz.

— A Máv. Horthy dalárda augusztus 1-jei hangversenyének műsora: 1. Hymnus, éneklő dalárda. 2. Megnyitó, mondja Tótin Andor állomásfőnök, a dalárda diszelnöke. 3. Erkel „Honfi imája“ a „Bánk bán“ c. operájából éneklő dalárda. 4. „Vihar“ cimbalmon előadja Bihary Gizella urleány. 5. Dürer: „Viharban“ éneklő dalárda. 6. Szaval Galánffy Jánosné urnő. 7. Révfy G. „Barcarolle“ éneklő dalárda. 8. Schröder: „Intermezzo“ gondolkán játsza Galánffy György, zongorán kísér Dalmy Berta urleány. 9. Riesz: Dalegyveleg a Nem hallottam... b) Nem tesz föl a leány... c) Jöjj szívemre... éneklő dalárda. 10. Tánc Kezdeté pontosan 8 órakor este a vasúti vendéglő II. oszt. éttermében. Egy belépő jegy ár 6 korona.

— A Keresztény Nemzeti Liga választmányi ülését kedden, aug. 3-án, d. u. 5 órakor fogja megtartani. Külön meghívókat az elnökség nem fog kibocsátani, ezúton kéri a választmányi tagokat, hogy tekintettel az ügyek fontosságára, az ülésen valamennyien jelenjenek meg. A választmányi ülés helyét lapunk keddi számában fogjuk közölni. Aki a megjelenésben akadályozva lesz, jelentse előre a főtájkárnál, dr. Porszász Károly ügyvédnél (Darabos u. 17.), mert az elmaradást igazolni kell.

— Az ideiglenes barakkalakások. A vagonlakók elhelyezése céljából a két nyulási baraknak 1—2 szobás lakásokká való átalakítása szükséges. E célra a város 540,000 korona államsegélyt kért. Hubert Ottó kormánybiztos-főispán közbenjárására a segély megadását kilátásba helyezték. A menekültügyek kormánybiztosa, Horváth államtitkár megígérte, hogy személyesen ellátogat Debrecenbe, hogy a menekültek lakásügyét rendezze.

— Mész a gazdáknak. Mindazok, akik gazdasági egyesületünkél meszet rendeltek, az azért fizetett összeg átvételé végeztél mielőbb jelentkezzenek az egyesület titkári hivatalában. Debreceni Gazdasági Egyesület.

— Hazafias dal- és táncestélyt rendez augusztus 1-én vasárnap este 8 órakor a debreceni Petőfi-dalkör az Arany-Bika nagytermében. A rendezőség külön meghívót nem bocsátott ki, de szívesen látja az egész város polgárságát. A belépődíj 26 korona személyenként a vigalmi adóval együtt.

— Rendőri hírek. *Életunt leány*: Napokkal ezelőtt dr. G. S. debreceni orvosnál alkalmazásban levő Holczér Ede műtős leány öngyilkosságot követett el. Tíz szem szublimát pasztillát vett be a szerencsétlen leány, ki intelligens szülők gyermeke volt és akit a sorskeze az élet rögebb utjára sodort. Tettét életuntságból követte el. Bár mindent elkövettek, hogy életben maradjon, nem lehetett rajta segíteni, a kózkórházban tegnap este meghalt. — *Balesetek*: Erdélyi Margit 7 éves, hásszupályi lakos, játékközben karját törte. Kozma József debreceni lakos cséplés közben leesett a cséplőgépről és bal karját eltörte. Mindkét sérült a kózkórházban fekszik.

— Radium gyógyintézetem rheumaticus betegek részére újlag megnyitottam. A gyógykezelésre vonatkozólag felvilágosítást nyújt dr. Horváth Károly Király-utca 5, sz. I. emelet.

— Meghívó. A Baross Szövetség elnöksége tisztelettel meghívja az összes helybeli keresztény timár, szűcs, mészáros, cipész, csizmadia, fésűs, keféss és szíjgyártó mestereket a I. évi augusztus 1-én vasárnap d. u. 5 órakor az Ipartestület dísztermében tartandó szakmákat érdeklő rendkívül fontos értekezletre. — Az értekezlet tárgya: nyers állatbőröknek nagyobb mennyiségben való beszerzése és kiterjesztése. Debrecen, 1920. július hó 30 án. Jegy József ügyv. igazgató, Benyáts Emil alnök.

— Legrosszabb nyakkendőit ujjalakítják „Kolosné nyakkendő-teremben” Rákóczi u. 23.

— Ki lehet váltani a pálinkát. Felhívó a gazdaközönség ama tagjai, kiknek pálinka és szeszre igényük van, hogy az őket megillető részt mielőbb váltsák ki. Debreceni Gazdasági Egyesület.

SPORT

Uszóverseny. A Move sportegylet augusztus 13 hó 29-én országos uszóversenyt rendez. Az egyesületnek sikerült a MAC teljes uszóárdáját a versenyre megnyerni. Eperjessy, urnovszky, Walter, Bresselmayer és Kővecses zászában és Farkas műugróbajnok ugrásai a gyönyörködhetik Debrecen sportkedvelő közönsége. Verseny után vízipólo mérkőzés sz a Mac teljes vízipólo csapata és a Move

Sport Egylet csapata között. Részletes program a napokban jelenik meg.

Ujpesti TSE—DKAE. Az úgétőteri pályán találkozik vasárnap a két csapat. Az ujpesti csapat a főváros jobb csapatai közül való s az első osztályu bajnokságban is szép eredményeket ért el. A mérkőzés előtt az ifjúsági csapatok is játszanak, azonkívül birkózást is mutatnak be a KASE birkózó.

A DKASE tizéves jubileuma. Augusztus elsején ünnepli a KASE tizéves fennállásának jubileumát. Az elmúlt tiz év alatt igaz sokat tett a KASE a sport fejlesztése, művelése és felvirágoztatása érdekében, de sajnos, az elmúlt évben csunya foltot ejtett magán akkor, amikor a Makkabea kiebrudalt játékosait befogadta s keblére ölelte. Reméljük és hisszük, hogy a KASE most a jubileumával kapcsolatos igazolási eljárás folytán tiszta és keresztény szellemben fog megújodni és csakis a tiszta, igazi keresztény szellemet tekinti a sportban is a legfontosabbnak, a legelsőnek.

Angol-francia tanácskozások.

Páris, jul 31. (Nemz. Sajt. tel. jel.) Az angol-francia tanácskozáson ma a lengyel kérdéssel foglalkoztak és elhatározták, hogy minden olyan politikával, ami Oroszországra nézve kedvező, felhagynak és a lengyelek érdekében kaionai akciót indítanak.

Oláh készülődés

Békéscsaba, jul. 31. (N. St. tel. jel.) X X X X X Erdélybe, de különösen annak déli részére, Bukarestből román katonai munkás csapatok érkeztek s erődítéseket és lövészárkokat ásnak, különösen Nagyszeben körül. A bevonuló székelyek és az oláhok között véres összeütközés támadt. A lakosságot rendkívüli izgalomban tartják az események. A vöröstoronyi szorosnál szintén titokzatos események történnek. A románok utászcsapatokat hívtak le és azok lázasan dolgoznak. A környékbeli lakosságot a legszigorubbán távortartják az építkezéstől.

A népbiztosok pöre

Budapest, (Nemz. St. tel. jel.) A népbiztosok tárgyalásánál ma befejezték Berinky Dénes tanukihallgatását. Az elnök Buza Barna helyett Baloghy Ernő volt közlélmelési miniszter kihallgatását rendelte el.

Kész a földreform-javaslat

Az új miniszterek kinevezése

Budapest, jul. 31. (A Nemz. St. irod. jel.) A földbírók reformjavaslatot előkészítő bizottság elkészült javaslatával és azt meg is szövegezte. A jövő héten benyújtják a nemzetgyűlésnek is. A javaslat szerinti először háztelket bocsátanak a nincstelének rendelkezésére. Földmivelségi miniszter nagyatádi Szabó István lesz, míg a közlélmelési miniszterséget Hencz Károlyival töltik be. Teleki Pál miniszterelnök, a külügyminiszterséget Bethlen István grófnak ajánlotta fel. Az új miniszterek kinevezése a jövő héten történik meg.

Színház

Színházi és mozgósínházi irodák jelentése.

HETI MŰSOR:

Vasárnap este: László Gyula és a társulat bucsuja, Rang és mód színmű. Hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön: Nincsen előadás.

László Gyula bucsuja. Ma este bucsuzik László Gyula a Rang és mód színműben

a közönségtől. A kintinő művész egyik legkiválóbb szerepét játssza el. Ez lesz egyszersmind a színtársulatnak utolsó előadása

A Színházi Világ művészeti heti lap pénteken, szombaton és vasárnap nagyszabású művészestét rendez a Vígyszínházban fővárosi művészek közreműködésével.

Cirkuszapachok II. Amerikai kalandortörténet 6 felvonásban ma utoljára az Urániában 3—5—7 és 9 órakor. Jegyelővétel.

Francia Pathé film az Apollóban. Ma utoljára kerül bemutatásra „A szerelem gyermeke” című magas nivóju dráma.

Asta Nielsen, művészetét bámuljuk a „Törvény nevében” című öt felvonásos drámában ma utoljára mutatja be az Arany Bika Mozi.

Francia Pathé műsor hétfőn az Urániában. A Talány egy rejtélyes történet 3 felvonásban és a Vihar francia regény 3 felvonásban lesz hétfőn az Uránia kintinő műsora.

Amerikai filmek hétfőn az Apollóban. A zöldszemű asszony dráma 3 felvonásban és Tulvilági hangok színmű 3 felvonásban, mindkettő amerikai művész film.

Közönség figyelmébe!

Jelentkezés lisztellátásra.

A 4787/1920 M. E. sz. rendelet 15 §-a értelmében az 1920—21 gazdasági évben hatósági lisztellátásra igényt tarthatnak: a nemzeti hadseregnek, közhatóságoknak, közhivataloknak, közintézményeknek tényleges szolgálatban álló vagy nyugdíjas tagjai és alkalmazottai ugyszintén a nyugellátásban részesülő hozzátartozói, továbbá azon ellátatlanok kiknek évi jövedelme a 25,000 K-t meg nem haladja, valamint a felsorolak mindazon hozzátartozói kik az ellátásra jogosulttal közös háztartásban élnek és ellátásukról tényleg az igényjogosult gondoskodik, továbbá a kórházak, gyermekmenhelyek más emberbaráti intézmények, internátusok stb., ellátottjai és alkalmazottjai. Miután az említett igényjogosultságok igazolása tárgyában kibocsátandó rendelet a közlélmelési miniszterium értesítése szerint a közel napokban fog csak megjelenni az új ellátási évad bevezetésének minél gyorsabb keresztülvitele érdekében az idevonatkozólag szükséges előintézkedéseket a következőkben tesszük meg:

A 4787/1920. M. E. sz. rendelet értelmében a város összes hatósági ellátásra jogosult lakossai tekintet nélkül arra, hogy az illetők valamely beszerzési csoportnak tagjai-e vagy sem, kivétel nélkül a városi lisztirodánál tartandók nyilván. Felhívjuk tehát az összes testületek és intézmények vezetőségeit, hogy a testületükhöz tartozó összes jogosultak összeírásához szükséges nem termelő lapokat a Csapó u 15. sz. alatti testületi irodában augusztus hó 2-án reggel 8 órától kezdődőleg megbízottjaik után sürgősen átvenni sziveskedjenek.

Mindazon háztartások, melyek a rendelet szerint az új gazdasági évben hatósági ellátásra igényt tartanak, az összeírásukhoz szükséges „nem termelő lap”-okat ugyarcsak augusztus 2-től kezdődőleg a lakásuk szerint illetékes lisztirodáknak vehetik át. A „nem termelő” törzslapját minden háztartás feje tartozik személyesen kitölteni, aláírni. A kitöltött lapokat egyelőre nem kell a lisztirodánál beadni. Arról, hogy az említett lapokkal hatósági lisztellátásra mikor és mily módon kell jelentkezni, a közlélmelési miniszterium által kiadandó rendelet vétele után a helyi lapok útján fogjuk a lakosságot tájékoztatni. A „nem termelő lapja” című törzslapok a lisztirodáknak drb ként 1 koronáért kaphatók.

Debrecen, 1920 július hó 30.

Közlélmelési ügyosztály.

Kiadja:

MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓVALL. R.-T

GYÁSZESETEK ALKALMAVAL FORDULJON BIZALOMMAL FEHÉRTÓI BELA

temetkezési intézetéhez. Debrecen, Dégenfeld-tér 4.

Hol temetések a legegyszerűbbtől a legdíszesebbig a legolcsóbb árban személyes felügyelet mellett eszközöltetnek. Exhumálást és hullaszállítás vállalk. Koszorúk választékban.

Ha olcsó és izléses virágcsokrot, kosarat, koszorút akar az vásároljon kizárólag

Rózsa Virágcsarnokba

Kossuth-utca 2. sz. (Városháza épület.) Művirágkoszorúk viszonteladásra a legolcsóbb gyári árban.